

Vzdělávací kurz pro mentory při LFUK v Hradci Králové

Projekt realizovaný v rámci rozvojových programů v roce 2009 - program 6

Řešitel: Mgr. Eva Vachková

Úvod

Vzhledem k transformaci celého vzdělávacího systému došlo k nárůstu vysokoškolsky vzdělaných sester a jejich profesní příprava probíhá v souladu s Evropskými směrnicemi.

Po úspěšném ukončení studia pracují absolventky (prezenční formy) v rámci adaptačního procesu a před získáním registrace „pod odborným vedením“ zkušenější registrované sestry k tomuto úkolu pověřené. Tyto pracovníky nazýváme zdravotnickými mentory, kteří mají sice velké zkušenosti z oboru, ale vzhledem k dřívějšímu typu vzdělávání v oboru Všeobecná sestra a Porodní asistentka mnohdy nemají požadované znalosti v oblasti pedagogiky, psychologie, etiky a dalších předmětů potřebných k vykonávání této záslužné pedagogické činnosti.

Vysokoškolské studium ošetrovatelství klade vysoké nároky na kvalitu a odbornost výuky a **výběr a příprava mentorů zůstává stále problematickou oblastí**. Aby mohl mentor plnit úspěšně svoji roli, měl by být „specificky kvalifikovanou a zkušenou osobou“ – měl by disponovat určitými osobnostními vlastnostmi, charakteristickými znaky a dovednostmi. Tyto podmínky jsou upřesňovány tvůrci jednotlivých vzdělávacích programů a pedagogickými pracovníky, kteří stanovují přesné a detailní požadavky na výběr mentorů.

Úloha mentora v praktické výuce patří mezi klíčové podmínky efektivní výuky a je nanejvýše žádoucí s ohledem na její kvalitu. Na osobnost mentora jsou kladeny určité požadavky, které jsou reprezentovány jeho charakterovými vlastnostmi, schopnostmi komunikace a empatie, odbornými vědomostmi. Praktická výuka vybraných klinických předmětů je nosnou součástí efektivního výchovně vzdělávacího procesu budoucích zdravotnických pracovníků oboru všeobecná sestra a porodní asistentka. Protože by praktická výuka měla systematicky a cíleně navazovat na získané vědomosti, jeví se jako žádoucí upevnit získané vědomosti praktickou výukou přímo u nemocného. Jde o proces, který vede ke zkvalitnění vědomostí s názornou možností aplikace do praxe. Aby byl tento proces ucelený a splňoval veškeré zásady je nutné vytvořit metodický návod včetně kompetencí a povinností mentora.

Příprava mentorů může být součástí vzdělávacího studijního programu Ošetrovatelství a studenti ji absolvují v rámci vlastního vysokoškolského studia ošetrovatelství a nebo je zprostředkována pomocí certifikovaných kurzů. Cíle programu přípravy a vzdělávání mentorů, jeho strategie a obsah se budou lišit podle filozofie a potřeb organizace (vzdělávací instituce, zdravotnického zařízení) a jejich pracovníků.

Stanovené cíle

1. Tvorba vzdělávacího kurzu
2. Vytvoření týmu lektorů
3. Vytvoření studijních opor v elektronické podobě (Word, Power point)

Ad cíl 1,2 :

Projekt byl zahájen v lednu 2009. V přípravné fázi na prvním pracovním setkání byl ustanoven tým lektorů, který byl seznámen s harmonogramem projektu. Řešitelskému týmu byly přiděleny jednotlivé úkoly řešitelskému týmu:

- o studium odborné literatury,
- o sepsání studijních textů,
- o vytvoření jednotlivých prezentací a implementace do e-learningového prostředí.

Ad cíl 3:

- o pro jednotnou formu tištěných materiálů ve Wordu byl připraven Pracovní list, pro PowerPointovou prezentaci byla schválena společná šablona uvozující jednotlivé prezentace.

Kontrolované výstupy

Mechanismus kontroly realizace je prováděn na základě evaluace a prezentace hlavních fází projektu po jejich ukončení – zpracování jednotlivých témat, studijních opor, vypracování dokumentace – Pracovní deník mentora a portfolia pro studenty.

1. Příprava studijního programu vzdělávacího kurzu pro mentory

2. Příprava dokumentace ke klinické praxi pro studenty, studijních opor - recenzovaný manuál Pracovní deník mentora, studijní texty v elektronické podobě (Word, Power Point) pro jednotlivé předměty (náplň vzdělávacího kurzu).

Všichni vyučující splnili zadané úkoly a odevzdali kompletně zpracovaný studijní text v požadované dotaci kontaktních a nekontaktních hodin ve Wordové podobě (2-3 stránky na 1 výukovou hodinu) a v PowerPointu (15 snímků na 1 výukovou hodinu), přičemž byly navýšeny jednotlivé počty hodin o přípravu.

MUDr. Mašín Vladimír, Ph.D. provedl závěrečnou úpravu jednotlivých modulů. Kompletní studijní texty (352 s.) ve Wordové podobě byly předány k recenznímu řízení (recenzenti: prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc., doc. PhDr. Miroslava Kyasová, Ph.D.).

Z důvodu nepředpokládaného nárůstu počtu stran (352 s.) na tisk nestačily původně plánované finanční prostředky, bylo rozhodnuto, že studentům budou studijní texty předány pouze v elektronické podobě (na DVD nosičích) s možností si materiály průběžně a dle potřeby tisknout.

Byla podána žádost o akreditaci „Vzdělávacího kurzu pro mentory při LF UK v HK“ na MZČR na certifikovaný kurz, která je v současné době ve schvalovacím řízení.

Propagace projektu byla zajištěna v rámci Fakultní nemocnice v Hradci Králové na druhém pracovním setkání, na které byly přizvány vrchní sestry jednotlivých klinik FN HK.

3. Přednáška:

Vachková, E. Vzdělávací kurz pro mentory při LF UK v Hradci Králové: mezinárodní konference *XV. královéhradecké ošetrovatelské dny*, blok Vzdělávání NLP, 10. 9. 2009

4. Monografie:

Schneiderová, M., Vachková, E. a kol.: Pracovní deník mentora. Brno: MSD 2009, 39 s. ISBN 978-80-7392-115-6

Zhodnocení

Projekt je personálně zajištěn 4 interními a 4 externími vyučujícími podílejícími se na výuce vybraných předmětů ve stávajícím bakalářském studijním programu a organizačně je koordinován Oddělením ošetrovatelství.

Cílovou skupinou projektu jsou registrované všeobecné sestry, porodní asistentky, sestry se specializovanou způsobilostí s minimálně 3 odpracovanými lety ve svém oboru.

Na kurz je k datu 8.1. 2010 přihlášeno 23 osob. Teoretická část (přednášky a semináře) bude probíhat v modelové učebně na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové v letním semestru akademického roku 2009/2010, ve 4 hodinové blokové výuce týdně v odpoledních hodinách. Praktická část bude zrealizována v 50 hodinovém bloku vedení klinických praxí ve Fakultní nemocnici na jednotlivých klinických pracovištích budoucích mentorů klinické praxe.